

**Західнодонбаський інститут
ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»**

Кафедра соціально-гуманітарної та фундаментальної підготовки



«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор Західнодонбаського
інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП»
Н.В. Житник
«20» вересня 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІОЛОГІЯ

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань

0305 «Економіка та підприємництво»

Напрямок підготовки

6.030505 Управління персоналом та економіка праці

**Павлоград
2016**

Робоча програма «Соціологія» для студентів галузі знань 0305 Економіка та підприємництво, напряму підготовки 6.030505 Управління персоналом та економіка праці, 2016 року.

Укладач програми: Махмадамінова Г.А., к.с.н., доцент кафедри

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціально-гуманітарної та фундаментальної підготовки

Протокол № 1 від «30» серпня 2016 р.

Робочу програму затверджено Вченою радою Західнодонбаського інституту
ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

«20» вересня 2016 року, протокол № 1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям	Характеристика навчальної дисципліни	
	підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, – 3	Галузь знань <u>05</u>	Нормативна (за вибором студента)	
Модулів – 2	Напрямок підготовки <u>051</u> <u>«Економіка»</u> (шифр, назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2016-й	2017-й
Курсова робота –		Семестр	
Загальна кількість годин: 144 г		4	6
денна форма – 52; заочна форма – 44		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента - 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	34	8 год.
		Практичні, семінарські	
		16год.	2 год.
		Самостійна робота	
		48год.	48 год.
		Вид контролю: іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Місце дисципліни у навчальному процесі. вивчення та змістовний аналіз основних проблем, що визначені предметним полем розвитку сучасної соціології як галузі наукового знання.

Метою дисципліни є формування у студентів соціологічного світогляду щодо розкриття соціальних явищ та процесів, що пронизують соціальні взаємодії людей у різних вимірах суспільного життя та повсякденності; розвинути вміння послуговуватися категоріальним апаратом соціології, її методами дослідження, а також теоретичними та концептуальними напрацюваннями.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Соціологія» є

- специфіку об'єкта та предмета соціології;
- структуру соціологічного знання;
- рівні соціологічного аналізу;
- понятійно-категоріальний апарат соціології;
- основи соціологічного аналізу суспільства загалом та його структурних складових на рівні особистості, соціальної групи (спільноти), соціальних організацій та інститутів;
- аналізувати конкретні соціальні явища та процеси в категоріях соціології;
- логіку структурування суспільства, враховуючи актуальні проблеми соціальної стратифікації та соціальної мобільності;
- основні методологічні принципи організації та проведення соціологічного дослідження.

вміти:

- зробити висновки щодо широкого спектру явищ, що пронизують повсякденне життя людини;
- аналізувати та розкрити механізми функціонування основних сегментів розвитку суспільства як складної соціальної системи;
- зреалізувати власну програму прикладного соціологічного дослідження, враховуючи переваги та недоліки кількісного та якісного підходу до вибраної соціальної проблеми;
- обґрунтувати та обчислити вибіркову сукупність для проведення опитувань громадської думки та експертних досліджень.

3. Програма навчальної дисципліни

Сутність та історія соціологічної науки. Методологічні основи соціології. Суспільство як соціальна система, його соціальна структура. Соціологічний аналіз. Соціальна стратифікація, її динаміка. Особистість у системі соціальних зв'язків. Соціальні інститути та процеси. Базисні компоненти соціального життя. Соціологія економічного життя, соціологія молоді, соціологія сім'ї. Соціологія праці. Соціологія особистості. Соціальна діяльність та поведінка особи. Методологія та техніка соціологічних досліджень.

Змістовий модуль 1. Теоретична соціологія.

Тема 1. Вступ до соціології.

1. Предметне поле соціології.
2. Функції і завдання соціології.
3. Рівні соціологічного аналізу
- 4 Структура соціології.
5. Соціологія в системі соціального знання.

Тема 2. Історія становлення та розвитку соціологічної думки.

1. Протосоціологія.
2. Класична соціологія ХІХ ст. – поч. ХХ ст.
3. Сучасні соціологічні теорії.
4. Українська соціологія.

Тема 3. Особистість і суспільне життя.

1. Особистість у соціології.
2. Структура особистості.
3. Соціологічні теорії особистості.
4. Соціалізація особистості.

Тема 4. Соціальна група і міжособова взаємодія.

1. Група з погляду соціології.
2. Класифікація соціальних груп.
3. Структурні складові соціальної групи.
4. Концептуальні основи міжособової взаємодії.
5. Соціологічні теорії міжособової взаємодії.
6. Ефекти міжособової взаємодії.

Тема 5. Соціальні інститути та організації.

1. Сутність соціального інституту.
2. Функції та дисфункції соціальних інститутів.
3. Види соціальних інститутів.
3. Соціальна організація: поняття, підходи до аналізу.
4. Типологія організацій.
5. Моделі організації.
6. Бюрократична і демократична організації.

Змістовий модуль 2. Прикладні проблеми соціології

Тема 6. Суспільство та його соціальна структура.

1. Суспільство: сутність і типологія.
2. Соціальна структура суспільства.
3. Соціальна стратифікація та її складові.
4. Сучасні концепції стратифікації.
5. Проблема середнього класу.
6. Соціальна мобільність у сучасному суспільстві.

Тема 7. Соціальні зміни і конфлікт.

1. Соціальна зміна: сутність та різновиди.
2. Соціальна трансформація і глобалізація як індикатори змін.
3. Конфлікт як джерело соціальних змін.
4. Типологія конфліктів.
5. Теорії конфлікту в соціології.
6. Структурні складові і динаміка конфлікту.
7. Управління конфліктом.

Тема 8. Культура і ментальність.

1. Поняття культури.
2. Основні складові культури.
3. Форми та види культури.
4. Ментальність та її сутність.

Тема 9. Методологія і методи соціологічних досліджень.

1. Методологія соціологічного дослідження.
2. Спостереження та експеримент у соціології.
3. Методи дослідження суспільних процесів.
4. Методи діагностики внутрішньогрупових процесів.
5. Методи вивчення особистості.
6. Опрацювання та аналіз соціальної інформації.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с р		л	п	ла б	ін д	с р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
<i>Змістовий модуль 1. Теоретична соціологія</i>												
Тема 1. Вступ до соціології	8	2	2			4	4	2	1			4
Тема 2. Історія становлення і розвитку соціологічної думки	8	4	2			4	6	2				4
Тема 3. Особистість і суспільне життя	2	4	2			4	4					2
Тема 4. Соціальна група і міжособова взаємодія	5	4	2			6	4					4
Тема 5. Соціальні інститути та організації	5	4	2			6	6					4
Разом – зм. модуль 1	28	18	10			24	24	4	1			18
<i>Змістовий модуль 2. Прикладні проблеми соціології</i>												
Тема 6. Суспільство та його соціальна структура	6	4	1			6	6	2	1			4
Тема 7. Соціальні зміни і конфлікт	5	4	1			6	4					4
Тема 8. Культура і ментальність	5	4	2			6	6					4
Тема 9. Методологія і методи соціологічного дослідження	8	4	2			6	6	2				4
Разом – зм. модуль 2	24	16	6			24	22	4	1			16
Усього годин	52	34	16			48	46	8	2			34

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до соціології	4/1
2	Історія становлення і розвитку соціологічної думки	6
3	Методологія і методи соціологічного дослідження	6/1
	всього	16\2

6. Тема практичних задач (не передбачено планом)

Не передбачено

7. Тема лабораторних задач (не передбачено планом)

Не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до соціології	6
2	Історія становлення і розвитку соціологічної думки	6
3	Особистість і суспільне життя	6
4	Соціальна група і міжособова взаємодія	6
5	Соціальні інститути та організації	6
6	Суспільство та його соціальна структура	6
7	Соціальні зміни і конфлікт	6
8	Культура і ментальність	6
9	Методологія і методи соціологічного дослідження	6
	всього	54

9. Тематика рефератів

1. Предметне поле соціології.
2. Структура соціологічного знання.
3. Протосоціологія.
4. Українська протосоціологія.
5. Класичний період розвитку вітчизняної соціології.
6. Соціологічні українські студії в еміграції.
7. Чиказька соціологічна школа.

8. Сучасні соціологічні теорії.
9. Символічний інтеракціонізм Дж.Міда.
10. Теорія соціального обміну.
11. Типології особистості.
12. Суспільство як соціальна система: визначення і сутність.
13. Соціологічні наукові концепції походження суспільства.
14. Проблема типологізації суспільств.
15. Характеристика сучасних соціальних систем суспільства.
16. Соціальна структура суспільства: поняття, головні види та елементи.
17. Теорія соціальної стратифікації: головні концептуальні підходи.
18. Соціальні групи та їхня класифікація.
19. Бюрократична організація М.Вебера.
20. Сутність та основні ознаки постмодерного суспільства.
21. Трансформація соціальної структури українського суспільства.
22. Соціальна взаємодія та соціальні зв'язки.
23. Соціальні відносини: поняття, механізм формування.
24. Соціальна поведінка і соціальний контроль.
25. Соціальні інститути: види і функції.
26. Соціальна мобільність і соціальний розвиток.
27. Особистість: сутність. Структура та соціологічні концепції.
28. Соціологічний аналіз ментальності українського суспільства.
29. Соціологічне дослідження: поняття, етапи та основні різновиди.
30. Методи опитування.

10. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Соціологія» використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання.

Під час лекційного курсу застосовуються:

- мультимедійна презентація;
- дискусійне обговорення проблемних питань.

На семінарських заняттях застосовуються:

- ситуаційні завдання;
- робота за методом малих груп;
- моделюючі вправи;
- роздатковий матеріал для виконання графоаналітичних вправ.

11. Методи контролю

Оцінка знань, умінь та практичних навичок студента з навчальної дисципліни «Соціологія» здійснюється за 100-бальною шкалою.

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів

- поточного контролю знань;
- підсумкового контролю знань.

Поточний контроль знань студентів здійснюється за двома складовими:

- контроль систематичності та активності роботи студента протягом семестру;
- контроль за виконанням модульних завдань.

При контролі систематичності та активності роботи студента оцінці підлягають:

- відвідування семінарських занять;
- активність на семінарських заняттях;
- рівень засвоєння знань програмного матеріалу.

Залік з дисципліни проводиться у письмовій формі та передбачає теоретичні й тестові завдання. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на семінарському занятті – 50.

12. Розподіл балів, що присвоюються студентам

Поточний контроль знань					Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1		змістовий модуль 2		СРС-32	30	100
T1 -26	кр		кр	32		
T2- 26		T6 -26				
T3 - 26		T7 -26				
T4 – 26		T8- 26				
T5-26		T9 – 26				
	10		10			

Протягом семестру проводиться не менше одного модуля або колоквиум чи контрольної роботи або інших видів контролю. Максимальна кількість балів, яка встановлюється для цих видів контролю, а також відповідність оцінок FX та F у шкалі ECTS, у балах та національній шкалі визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C	добре	зараховано
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

- опорний конспект поточної лекції;
- плани усіх лекційних занять;
- плани семінарських занять;

- повний конспект усіх лекцій;
- мультимедійну презентацію лекції.

Обов'язковою складовою методичного забезпечення семінарських, практичних та лабораторних занять є інструктивно-методичні матеріали до них. Такі матеріали висвітлюють:

- тему заняття;
- його цільове призначення, сформульоване як три-єдина його мета (дидактична, розвивальна та виховна);
- перелік питань, які підлягають розгляду на занятті;
- хід заняття;
- контрольні запитання для перевірки обсягу та рівня засвоєного навчального матеріалу;
- критерії оцінювання роботи студентів на занятті.

14. Рекомендована література

Базова

1. Вербец В.В., Субот О.А., Христюк Т.А. Соціологія Навчальний посібник (Рекомендовано МОН України) К.Кондор,б 2009р
2. Юрій М.Ф. Соціологія Підручник (Рекомендовано МОН України) К.Кондор 2009.
3. Сурмин Ю.Н. Бидзюра И.Д. Соціологія управління Учебное пособие К.ДП «Издательский дом «Персонал»» 2012
4. Пірен М.І. Загальна соціологія Підручник (Рекомендовано МОН України) . К.ДП «Издательский дом «Персонал»» 2012

Допоміжна

1. Гіденс Е. Соціологія / Пер. з англ. В. Шовкун, А. Олійник; Наук. ред.. О. Іващенко. – К.: Основи, 1999. – 726 с.
2. Гінгер С. Гештальт: мистецтво контакту. – Львів: ВНТЛ-Класика, 2005. – 160 с.
3. Гірник А., Бобро А. Конфлікти: структура, ескалація, залагодження. – К.: Основи, 2004. – 172 с.
4. Гордієнко В., Копець Л. Психологія особистості в біографіях, подіях, портретах: Навч. посібник. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2007. – 303 с.
5. Гришина Н. В. Психологія конфлікту. – СПб.: Питер, 2000. – 464 с.
6. Дворецька Г. В. Соціологія: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2002. – 472 с.
7. Жоль К.К. Соціологія: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2005. – 440 с.
8. Захарченко М.В., Погорілий О.І. Історія соціології (від античності до початку ХХ ст.). – К.: Либідь, 1993. – 336 с.
9. Ішмуратов А. Т. Конфлікт і згода. Основи когнітивної теорії конфліктів. – К.: Наук. думка, 1996. – 190 с.
10. Классовое общество. Теория и эмпирические реалии / Под. ред. С. Макеева. – К.: Інститут соціології НАН України, 2003. – 258 с.
11. Коваліско Н. В. Основи соціальної стратифікації: Навч. посібник. – Львів: Магнолія 2006, 2007. – 328 с.
12. Копець Л. В. Психологія особистості: Навч. посібник. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – 458 с.
13. Кулініч І. О. Психологія управління: Навч. посібник. – К.: Знання, 2008. – 292 с.
14. Лукашевич М. П., Туленков М.В., Яковенко Ю.І. Соціологія. Основи загальної, спеціальних і галузевих теорій: Підручник. – К.: Каравела, 2008. – 544 с.
15. Мартен Д. Метаморфози світу: Соціологія глобалізації. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська Академія”, 2005. – 302с.
16. Нагаєв В. М. Конфліктологія: курс лекцій (модульний варіант). – К.: Центр навч. літ., 2004. – 198 с.

17. Огаренко В. М., Малахова Ж. Д. Соціологія малих груп: Навч. посібник. – К.: Центр навч. літератури, 2005. – 292 с.
18. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: Навч. посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 448 с.
19. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження: Навч. посібник /2-е вид., доп. – К.: Інститут соціології НАН України, 2007. – 320 с.
20. Паніотто В.І., Максименко В.С., Харченко Н.М. Статистичний аналіз соціологічних даних. – К.: Вид. дім „КМ Академія”, 2004. – 272 с.

Рекомендовані Інтернет-ресурси

1. Сайт журналу "Вестник МГУ. Серия 7. Социология" - <http://www.philos.msu.ru/vestnik/philos>
2. 22. Сайт журналу "Политические исследования" (ПолИс) - <http://www.politstudies.ru>